

59647

SLUŽABNIK IN CERKOVNIK

pri

katoliški službi božji.

Lahko razumljiv poduk,

kako se je treba obnašati pri navadnih
cerkvenih opravilih; pristavek
nekaterih kratkih mašnih molitev,
litanij in drugih cerkvenih molitev.

Sestavil

Dr. JURIJ SIMONIČ

V MARIBORU 1894
Založil Joz. Jurik.

Tiskarna L. Rentemno u Polj.

Služabnik in cerkovnik

pri

katoliški službi božji.

Lahko razumljiv poduk,

kako se je treba obnašati pri navadnih cerkvenih opravilih; pristavek nekaterih kratkih mašnih molitev, litanij in drugih cerkvenih molitev.

Sestavil

Dr. JURIJ SIMONIČ

V MARIBORU 1894
Založil Joz. Jurik.

Tiskarna L. Bontempo u Peč.

59647

(F. V.)
25. 4. 35.

030034830

Predgovor!

Ta knjižica obzeže v kratki in razumljivi besedi vse ministrantom (cerkvenim služabnikom) potrebne poduke s posebnim ozirom na mlade učence. Izdajatelj se je potrudil po „Missale romanum, Rituale romanum“, in po drugih pravilih cerkvene liturgike sestaviti vsa važna in potrebna pravila za služabnike in cerkovnike.

Prednost pred vsemi drugimi enakimi knjižicami si upa izdajatelj s tem pridobiti, da je dostavil latinskim izrazom ob enem tudi prelago v domačem jeziku. Največja korist je to za tiste, ki bodo obiskovali latinsko šolo. Da se pa doseže tudi pravi naglas besed, so tišči samoglasni z debelimi črkami tiskani, kateri se morajo naglašati. *)

Med responsorije pri sv. maši so pristavljene kratke, proste in vendar srčne molitvice, katere dajejo ministrantu priložnost, da ne obrača pazljivosti od svojih opravil, da svoje srce pobožno k Bogu povzdiguje ter se spodobno vede. Ministrant torej

*) O pravem izrekovanju se omenja, da se „t“ pred io, ia, iae glasi kot „c“, t. j. cio, cia, ciae (cie); „c“ se glasi pred a, o in u kot „k“, pred e, i, ae, oe pa kakor v slovenskem.

ote bukvice tudi lahko ab enem rabi namesto molitvenih bukvic. Pa tudi drugi otroci se iz njih lahko učijo spoznavati, kaj pomenijo razni obredi pri sv. maši. Naj torej katoliško ljudstvo to drobno knjižico prijazno sprejme, posebno je pa priporečena prečastiti duhovščini in slavnim šolskim vodstvom.

Ljubi Bog pa naj podeli svoj sveti blagoslov, da bode mladina in drugi cerkveni služabniki, kateri se iz teh bukvic učijo, svoja opravila spodobno v čast božjo in drugim v lep izgled opravljali.

Opomba za ministrante.

Ministrant, to je „služabnik“. Po besedi to ni velika čast, pa njen pomen je tem častljivejši. Tudi naslov „minister“ ne pomeni družega, nego „služabnik“; vendar pa vsaki ve, kolika čast je to. Ali ni tudi zadosti častno služiti kralju nebes in zemlje, najvišjemu Gospodu samemu?!

Ministrant je pri sv. maši zastopnik vseh navzočih pravovernikov, v imenu katerih on mašniku odgovarja. Duhovnik pri oltarji je pa namestnik Jezusa Kristusa. On tukaj stoji pred tronom Vsegamogočnega, da bi nam, kakor sv. Janez zlatoust pravi, obilo dobrot iz nebes sprosil in razžaljenega Očeta pomiril. Ni svečanosti, ki bi bila lepša in veličastnejša od slovesnosti službe božje. Zares, to je velečastna služba, katero opravljajo neposvečenci, večidel nedolžni mladenčji. Prej je bila ta služba le odraščeni izročena, kateri so od milostljivega škofa dobili posvečenje nižjega reda. Dandanašnji je pa opustila cerkev te pogoje, ter izročila to službo

priprostim mladenčem, katere diči bogoljubna čistost, otročja nedolžnost in odkritosrčna pobožnost.

Da opravičiš to zaupanje, moraš vestno svojo službo izvrševati. Moraš se tudi zunaj cerkve izgledno obnašati in se vsake grešne priložnosti skrbno ogibati. Kdor je tak, se ne bo nikoli s tem pregrešil, da bi se v cerkvi nespodobno vedel. Čelo tisti, kateri niso doma uživali dobre odgoje, se potrudijo pred imenitnimi osebami brezmadežnega obnašanja. Tem več mora ministrant, na katerega se ozira množica pobožnih, vestno paziti, da je njegovo zadržanje primerno sveti in veličastni službi. On mora tedaj vse poduke visokočastitega mašnika natančno spolnovati in vedno pred očmi imeti, da, čeravno ga on vedno ne more videti, ga gleda množica pobožnih. Gleda ga pa tudi nebeška truma, ki je pri vsaki daritvi pričujoča, vidi ga vsegamogočni Bog, kateremu služi in pred katerim se ne more nikoli in nikjer skriti. Ministrant mora posebno na snago svojega telesa, ki je tempelj božjega duha, pazno gledati. Ako je snažnost najlepša lepota telesa sploh, mora se tem bolj čislati pri cerkvenih opravilih. Čeden je pa lahko tudi najrevniši.

Ministrant se mora povsod lepo in pametno obnašati. V vsem svojem djanji in nehanji mora biti miren, prijeten, postrežljiv, uljuden in previden. Kadarkoli mora ministrant na določnem mestu stati, mora paziti, da se mirno in dostojno zadrži.

Vedno naj misli, kako grdo in nespodobno, ja celó razžaljivo je, če ministrant zanikerno kleči in se preveč pregiblje na prostoru. Ne sme se okoli ozirati, nikoli

drugemu ministrantu namigavati, ali celó ž njim šepetati, to bi bilo grdo in pregrešno. Pobožne misli in tihe molitve ga vedno branijo pred grehom.

Ministrant ne sme nikoli biti pri odgovarjanju razmišljen, ne sme prehitro odgovarjati in besed požirati. Zunaj cerkve naj tudi ponavlja, kar mora znati, da bode bolj gladko odgovarjati zamogel. Priklanjati se mora spoštljivo in že zunajno kazati, da čuti, na kako svetem mestu stoji. Na obrazu se mu že mora iskrena pobožnost brati.

Kdor se teh pravil drži, po spodbujal pričujoče k pobožnosti in služil k povelečevanju časti božje. Skrbel bo tudi za svojo častno in večno srečo.

Pred nastopom svoje službe naj ne pozabi prositi Boga za milost, da bi zamogel svoje dolžnosti dostojno spolnovati.

Splošna pravila ravnanja.

Ministrant mora četrť ure pred sv. mašo v cerkev priti, pobožno pred oltar poklekniti in nekoliko časa moliti. Potem naj gre v žagrad, kjer se obleče in mirno stoji, dokler duhovnik pridejo. Z drugim ministrantom se naj le o tem tiho pogovarja, kar se njegove službe tiče. Se svojim tovarišem mora izgledno miren in prijazen biti. Greh bi bilo v ministranski obleki po stezi letati in se nespodobno vesti.

Kedar duhovnik pride, se mora lepo prikloniti in ga pozdraviti z katoliškim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Pred začetkom sv. maše polij nekaj vode duhov-

niku po prstih in sicer iz posodice ali pa iz vodovoda. Potem podeli plašč ter mu spoštljivo pomagaj, ko se oblači.

Kedar je mašnik po sv. maši mašno obleko odložil, ga zopet poliješ z vodo po prstih ter mirno ministransko obleko slečeš in jo na določeni prostor položiš. Na to se posloviš od duhovnika z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ in greš k oltarju, kjer pobožno moliš. Po molitvi se vrneš mirno domu. Hoditi moraš ravno in kedar stojiš, moreš pete skleniti. Rame leno dol pobešati, je grdo.

Kedar nimaš z rokama opravka, jih mirno skleni pred prsmi k molitvi, tako, da desni palec navskriž nad levim leži; kolikokrat samo desno roko rabiš, drži levo se sklenjemi prsti na prsih.

Sv. križ se mora počasi napraviti. Veliki križ se napravi se sklenjenimi prsti desne roke. Dotakne se najprej čelo, potem prsi na sredi in konečno na levi in desni strani. Potem se roke zopet sklenejo. Mali križ se napravi samo pri prvem in zadnjem evangeliji in sicer se prekriža čelo, usta in prsi.

Prikloni se z enim kolenom ali z obema. Pri prvem priklonu se pogne koleno do tal, truplo se pa ravno drži. Tako se vselej prikloniš, kedar pristopiš k oltarju, na katerem je sv. rešno telo hranjeno, ali pa kedar ga zapustiš ali pa mimo greš. Na obe kolena pa vselej poklekneš, kedar je sv. rešno telo očitno razstavljeno in sicer kedar pristopiš, spremeniš prostor ali kedar odideš. Ravno tako tudi storiš, kedar mimo oltarja greš, pri katerem se bere sv. maša, ali kedar ministrant k svetemu obhajilu pozvoni, ali če du-

hovnik obhaja; potem tudi pri povzdigovanju in pri sv. obhajilu.

Pri tem poklonu moraš na obe kolena poklekniti in se z glavo prikloniti.

Kedar se priklonijo, se moraš tudi ti prikloniti. Priklon je trojen: 1. globoki ali veliki, pri katerem prsti do kolen sežejo; 2. srednji, pri katerem se samo z glavo in ramami priklone; in 3. mali poklon, pri katerem se le z glavo prikloni.

SVETA MAŠA

Tiha maša z enim ministrantom.

Kedar so duhovnik za sv. mašo pripravljani, vzame ministrant mašne bukve, katere mora tako nesti, da se po konci na prsi naslonjene in da je tista stran, na kateri se bukve odpirajo, proti levisi obrnjena. Pri zakristijskih vratih pozvoni on, potem gre pred mašnikom k oltarju. Pred oltarjem stopi na desno stran mašnika, mu vzame birét z roke ter z desnim kolenom z mašnikom vred poklekne; potem nese birét na odločeno mesto, mašne bukve pa položi zaprte na desno stran oltarja. Ko je to storil, gre zopet po stopnicah doli, se v sredi oltarja prikloni, ter potem na levi strani oltarja na najnižjo stopnico ali pa na tla poklekne. Sploh je njegov prostor na tisti strani, ker ni mašnih bukev.

Molitev za ministranta pri nastopu službe.

O Gospod, vsegamôgočni, večni Bog, pred tvojim veličanstvom se klanjajo angelji; tvoje časti je polno nebo in zemlja. Čeravno bi bil obložen o vsemi čednostmi najpobož-

nejših na zemlji, vendar ne bi bil še vreden
mojih oči k tebi, kralj sveta, stvarnik in
hranitelj vsega, kar je, povzdigniti. Saj sem
le slab, nezmožen in grešen zemeljski sin, in
vendar smem pristopiti k presvetem oltarju,
kjer kraljuješ v podobi kruha obkrožen od
nebeških trum. Pred tvojim obličjem smem
mašniku služiti, kateri kot namestnik tvo-
jega sina Jezusa Kristusa prosi za večno
izveličanje umrljivega človeštva.

O dobrotljivi Oče! Vse moje djanje bi
bilo pohujšljivo in pregrešno, ako me ti ne
bi pred grehom varoval! Očisti mojo dušo
s krvjo tvojega sina, povzdigni jo po zaslu-
ženju tvojega sina, da zamorem po tvoji volji
in v tvojo čast mojo službo opravljati.

O prečista devica Marija, pomози mi
k pravi ponižnosti, krez katere se ne morem
v svoji nevrednosti Bogu dopasti. O moj
ljubi angelj varuh, uči me, da se z ničemer
ne pregrešim pri opravljanju moje častne
službe.

Tudi tebe, moj sveti priporočnik, prosim,
čuvaj nad menoj, da ostanem v milosti božji,
in da si s to sveto službo pomagam skrbeti
za večno izveličanje. Amen!

Introitus.

Pri začetku (Introitus) se z mašnikom
vred pokriža:

<i>In nomine Patris e</i>	V imenu Boga O-
<i>Filii et Spiritus Sancti.</i>	četa in Sina in Sve-
<i>Amen.</i>	toga Duha. Amen.

Potem sledeče žnjim moli:

Mašnik: <i>Introibo ad</i>	M. Pristopim k Bo-
<i>altare Dei.</i>	žjem oltarju.

Služabnik: *) Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

M. *Judica me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta; ab homine iniquo et doloso erue me!*

Sl. Quia tu es, Deus, fortitudo mea; quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

M. *Emitte lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.*

Sl. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

M. *Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus! quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?*

Sl. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus.

Sl. K Bogu, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Sodi me, o Bog in zastopi mojo pravdo proti nepobožnemu ljudstvu; odreši me sleparja in krivičnega.

Sl. Kajti, o Bog, ti si moja moč. Zakaj si me zapustil? in zakaj postajam žalosten, ko me sovražnik muči?

M. Pošli nam tvojo luč in tvojo resnico; one me bodo vodile in peljale na sveto tvojo goro in v tvojo hišo.

Sl. In pristopil bodem k božjem oltarju, k Bogu, ki razveseljuje mojo mladost.

M. In hvalil te bodem, z harpo, o Bog, moj Bog; zakaj si žalostna, duša moja, in zakaj me plašiš?

Sl. Zaupaj v Boga, ker jaz ga bodem še slavil; on je zveličanje mojega obraza in moj Bog.

*) Glas, z debelo črko natiskan, mora biti naglašen.

M. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

(Služabnik se z mašnikom vred prikloni).

Sl. Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

M. Introibo ad altare Dei.

Sl. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

M. Adjutorium nostrum in nomine Domine.

(Služabnik se z mašnikom vred prekriža).

Sl. Qui fecit coelum et terram.

M. Confiteor ecc.... ad Dominum Deum nostrum (nagni se nekoliko k mašnikom).

Sl. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam aeternam.

M. Amen.

(Kadar zdaj moliš „Confiteor“, se globoko prikloni in ostani dokler ne odgovoriš „Amen“ na „Misereatur“ od mašnika izrečen).

Sl. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joan-

M. Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in Sv. Duhu.

Sl. Kakor je bilo od začetka, zdaj in na večne čase. Amen.

M. Pristopim k Božjem oltarju.

Sl. K Bogu, ki razveseljuje mojo mladost.

M. Naša pomoč je v imenu Gospoda.

Sl. Kteri je stvaril nebo in zemljo.

M. Izpovedam i.t.d... k Bogu našemu Gospodu.

Sl. Usmili se tebe vsegamogočni Bog, odpusti tvoje grehe in te vodi k večnemu življenju.

M. Amen.

Sl. Izpovem se Bogu, vsegamogočnemu, sveti vsikdar prečisti devici Mariji, svetemu arhangeluj

ni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis et tibi (nagni se nekoliko k mašniku), Pater: quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere, mea culpa (bij se trikrat na prse), mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

M. *Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam aeternam.*

Sl. Amen. (povzdigni glavo.)

M. *Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.*

Sl. Amen.

M. *Deus, tu conversus vivificabis nos.*

Michaelu, sv. Janezu Krstniku, svetima aposteljema Petru in Pavlu, vsem Svetnikom in tebi, o Oče, da sem mnogo grešil z mislimi besedami in z djanjem, po moji krivici, po moji krivici, po moji največji krivici. Zatorej prošim sveto prečisto devico Marijo, sv. arhangelu Mihaela, sv. Janeza Krstnika, sv. apostelja Petra in Pavla, vse svetnike, in tebe (nagni se nekoliko proti mašniku), o Oče, da za me moliš k Bogu, našemu Gospodu.

M. Usmili se tebe vsegamogočni Bog, odpusti naj tvoje grehe in naj te pelje k večnemu življenju.

Sl. Amen.

M. Odvezovanje in odpuščenje tvojih grehov ti podeli vsegamogočni in usmiljeni Gospod.

Sl. Amen.

M. O Bog, kadar se k nam ozreš, nas oživiš.

(Pri besedi „Deus, tu“ prikloni se z mašnikom in ostani tako dokler mašnik na gré k oltarju).

Sl. Et plebs tua laetabitur in te.

M. *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.*

Sl. Et salutare tuum da nobis.

M. *Domine, exaudi orationem meam.*

Sl. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus.*

Mašnik stopi zdaj k oltarju; služabnik se vzdigne, pred sredo oltarja se prikloni in poklekne na najnižjo stopnjico na evangeljski strani.

Sploh je treba opomniti, da služabnik nikoli ne stoji na tisti strani, kjer so mašne bukve.

Sl. In tvojo ljudstvo se bo v tebi razveselilo.

M. Izkaži nam tvojo milost, o Gospod.

Sl. In daruj nam tvoj blagoslov.

M. Gospod, usliši moje molitev.

Sl. In moje vpitje naj k tebi pride.

M. Gospod bodi z nami.

Sl. In s tvojim duhom.

M. *Molimo.*

Kyrie.

Mašnik, prebravši kratko začetno molitev, stopi na sredo altarja in moli se služabnikom vred:

M. *Kyrie eleison.*

Sl. *Kyrie eleison.*

M. *Kyrie eleison.*

Sl. *Christe eleison.*

M. *Christe eleison.*

M. Gospod, usmili se nas.

Sl. Gospod, usmili se nas.

M. Gospod, usmili se nas.

Sl. Kriste, usmili se nas.

M. Kriste, usmili se nas.

Sl. Christe eleison.

M. *Kyrie eleison.*

Sl. Kyrie eleison.

M. *Kyrie eleison.*

Sl. Kriste, usmili se nas.

M. Gospod, usmili se nas.

Sl. Gospod, usmili se nas.

M. Gospod, usmili se nas.

Gloria.

Po tem moli mašnik iz mašnik bukev:

Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te, gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater omnipotens, Domine, Fili unigenite, Jesu Christe, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris, qui tollis peccata mundi, miserere nobis; qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram; qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis; quoniam tu solus sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissi-

Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so prijetni in mirni in dobro mislijo. Tebe hvalimo, te častimo, te molimo in te slavimo; ti zahvalimo, o Bog, po tvoji veliki krasoti, kralj nebeški, Oče, vsegamogočni Bog; Gospod, edinorojeni Sin, Jesus Kristus, jagnje božje, Sin Očeta, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se nas; ki grehe sveta odjemlješ, sprejmi milostno našo prošnjo; ki zdaj kraljuješ na desnici svojega Očeta, usmili se nas; ti sam sveti Gospod, Najviši, Jesus Kristus, v edinosti s sve-

*mus, Jesu Christe, cum
sancto Spiritu in glo-
ria Dei Patris. Amen.*

tim duhom, v časti
večnega Očeta. Amen.

Potem se mašnik obrne, in reče:

M. *Dominus vobi-
scum.*

M. Gospod bodi z
vami.

Sl. Et cum spiritu tuo.

Sl. In s tvojim duhom.

M. *Oremus.....*

M. Molimo.....

Vera in epistola.

Mašnik moli iz bukev, kar mu je predpisano za določni dan. Na koncu te molitve reče nekoliko glasneje:

M. *Per omnia sae-
cula saeculorum.*

M. Od vékomaj do
vékomaj.

ti odgovoriš:

Sl. Amen.

Sl. Amen.

Kakor hitro mašnik na konec epistole glavo obrne, reče služabnik:

Sl. Deo gratias.

Sl. Hvala Bogu.

Po epistoli ali med evangeljem, ako mašnik poklekne, služabnik z njim vred poklekne. Kadar mašnik pri kvaterni maši ali v sredo velikega tedna brzo po „Kyrie eleison“ zopet na episteljsko stran stopi in reče: „Oremus! Flectamus genua,“ (Molimo, pokleknimo), služabnik odgovori na svojem mestu: „Levate“ (vzdignite se). Koncem molitve reče: „Amen“, in po koncu vsakega branja pa: „Deo gratias“ (hvala Bogu). Potem ko mašnik reče: „Dominus vobiscum“, služabnik stopi k bukvam, da je nese na evangeljsko stran.

Evangelij.

Služabnik zdaj vstane, se na sredi oltarja prikloni in se postavi za mašnikom na episteljski strani. Med tem, ko duhovnik na srečo oltarja stopi, vzame služabnik mašne bukve in je nese, priklonivši se na spodnji stopnjici, na evangeljsko stran. Vračajoč se, se zopet pokloni, kder preje in se postavi na episteljsko stran, ker odgovarja na:

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Sequentia sancti Evangelii secundum (Lucam) (prekrižaj se).*

Sl. Gloria tibi Domini.

M. Gospod, bodi z vami.

Sl. In s tvojim duhom.

M. Po evangelju svetega (Luka).

Sl. Slavimo te, o Gospod.

Potem odidi po evangeljski strani, prikloni se v sredi pred oltarjem, in podaj se na tvoje mesto na episteljski strani. Med evangeljem pa stoj in ko mašnik bukve poljubi, reči :

Sl. Laus tibi Christe.

Sl. Častimo te, o Kristus.

Credo.

Poklekni, naj mašnik Credo moli ali ne.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terra, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, et ex Patre natum ante omnia saecula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri; per quem omnia

Verujem v Boga Očeta, vsegamogočnega stvarnika nebes in zemlje. In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; Bog Boga, luč luči, pravi Bog pravega Boga, spočet in ne vstvarjen, enako bitje z Očetom; po njem je vse storjeno. Prišel z nebes za naše

facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est; et resurrexit tertia die secundum scripturas; et ascendit in coelum, sedet ad dexteram Patris, et iterum venturus est cum gloria, iudicare vivos et mortuos; cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum, Dominum et vivificantem, qui ex patre et Filio que procedit; qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum, et expecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi saeculi. Amen.

rešenje, spočet od svetega duha, rojen iz Marije device, trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, vmrl in v grob položen; je šel v predpekel; tretji dan od mrtvih vstal; je šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega, od ondod bo prišel soditi žive in mrtve, in njegovo kraljestvo bo brezkončno. Verujem v svetega duha, ki oživi in ob enem iz Očeta in Sina izhaja, in kterega molimo z Očetom in Sinom vred in kateri se je razglasil po prerokih. Verujem v sveto katoliško in apostolsko cerkev; priznam sveti krst za odpuščenje grehov in pričakujem vstajenje mrtvih in večno življenje. Amen.

Daritev. (Offertorium).

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus.....*

M. Gospod, bodi z vami.

Sl. In s tvojim duhom.

M. *Molimo.....*

Kedar mašnik kelih odkrije, daj se zvončkom, kjer je navada, znamenje, vstani, v sredi oltarja se prikloni in idi po posodice z vinom in z vodo. Krožnik primi z levo roko in nesi ga s posodicama, na ktere naložiš desnico, da ne padejo, po episteljski strani na oltar, kjer ga polagoma staviš.

Ko mašnik do vlivanja pride, seči mu najprej z desnico odprto posodico z vinom, tako, da jo mašnik lahko v roke vzame; potem jo prevzemi in stavi jo poleg krožnika na oltar. Isto tako opravi s posodico z vodo. Zdaj postavi posodico z vinom na stran razgri prt ob ogle, vzemi posodico z vodo v desno krožnik pa v levo roko, ter čakaj, da mašnik k umivanju pride. Pri tem vlij mu nekoliko vode na prste, zlij to v pripravljeno posodo ali na tla, postavi krožnik z posodico na svojo mesto ter spravi tudi prt.

Na to poklekni v sredo pred oltarjem na najnižjo stopnjico in odgovori:

M. *Orate fratres, ut meum at vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum, Patre omnipotentem.*

Sl. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram totiusque ecclesiae suae sanctae.

M. *Molimo bratje, da bo sprejemljen moj in vaš dar Bogu vsegamogočnemu Očetu.*

Sl. Gospod sprejme dar z tvojih rok za hvalo in častenje svojega imena, kakor na našo in na korist cele svoje svete cerkve.

Prefacija (spremenitev, povzdigovanje).

K koncu molitvih poklekni na ogel episteljski strani in odgovarjaj ob začetku prefacije.

M. *Per omnia saecula saeculorum.*

Sl. Amen.

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Sursum corda!*

Sl. Habemus ad Dominum.

M. *Gratias agamus Domino Deo nostro.*

Sl. Dignum et iustum est.

M. *Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus. Qui cum unigenito Filio tuo et Spiritu sancto, unus es Deus, unus es Dominus: non in unius singularitate personae, sed in unius Trinitate substantiae. Quod enim de tua gloria, revelante te, credimus, hoc de Filio tuo, hoc de Spiritu sancto, sine differentia discretionis sentimus. Ut in confessione verae sempiternae que*

M. Od vékomaj do vékomaj.

Sl. Amen.

M. Gospod, bodi z vami.

Sl. In s tvojim duhom.

M. Povzdignite vaše sree!

Sl. Imamo jih pri Gospodu.

M. Hvalite Boga, našega Gospoda.

Sl. To je prav in spodobno.

M. Resnično je prav in spodobno, primerno in lekovitno, da tebi, o sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog, hvalo izrečemo, ker si z edino-rojenim Sinom in sv. Duhom en Bog, en Gospod, ne kot posamnik vsake osebe, ampak eno bitje v sveti trojici. Vse kar verujemo po razodetji ob tvoji izvrstnosti, verujemo tudi od tvojega Sina in od sv. Duha brez vsacega razločka, tako da v spoznavanju pravega in večnega Boga častimo vred lastnost

Deitatis et in personis proprietas, et in essentia unitas et in maiestate adoratur aequalitas. Quam laudant Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque ac Seraphim, qui non cessant clamare quotidie una voce dicentes: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus, Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus, qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

oseb, edinost v bitjem in enakost veličanstva, katero hvalijo angelji in arhangelji, kerubi in serafi in v združenem razveseljevanji prepevajo rekoč: Svet! svet! svet! Gospod Bog nebeških trum. Nebo in zemlja sta polna tvoje slave. Hosana na višavi! češen bodi, kateri pride v imeni Gospodovem! Hosana na višavi!

Kedar se mašnik ob k neu prefacije prikloni in Sanctus govori, da služabnik trikrat znamenje se zvončkom, in kjer je navada se vžge tudi posvečena sveča.

Kedar potem mašnik neposredno po Sanctus sledeči mislevi roke nad kelhom drži in čez hostijo križ naredi, pozvoni služabnik enkrat, ostane, se prikloni v sredi pred oltarjem in poklekne na najvišjo stopnjico nekoliko na desno za mašnikom. Med povzdigovanjem sv. hostije primi z levo roko za rob mašni plajš, ter ga nekoliko vzdigneš in pozvončkaj trikrat.

To napravi ob povzdigovanji sv. kelha.

Kadar mašnik po povzdigovanji oltar poljubi, postavi zvonček na stran, prikloni in prekrižaj se z velikim križem, bij se na prsa in moli svetotajstvo; na to vstani, prikloni se na spodnji stopnjici in vrni se na episteljsko stran. Na oglu poklekni in moli zase, dokler pri „Pater noster“ mašniku odgovoriš:

M. *Per omnia saecula saeculorum.*

Sl. Amen.

M. Od vékomaj do vékomaj.

Sl. Amen.

M. *Oremus. Praeceptis salutaribus moniti et divina institutione formati audemus dicere: Pater noster, qui es in caelis sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum, fiat voluntas tua, sicut in caelo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie; et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem.*

Sl. Sed libera nos a malo.

M. *Amen.*

M. Molimo. Po koristni zapovedi in po božjem napeljevanju podučeni se drznemo govoriti: Oče naš, kteri si v nebesih; posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo; izidi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh; odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustčamo svojim dolžnikom, in ne pelji nas v skušnjavo.

Sl. Temveč reši nas hudega.

M. Amen.

In pozneje po razlomljenju sv. hostije:

M. *Per omnia saecula saeculorum.*

Sl. Amen.

M. *Pax Domini sit semper vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. Od vékomaj do vékomaj.

Sl. Amen.

M. Mir Gospodov vselej z vami bodi.

Sl. In s tvojim duhom.

Pri „Agnus Dei“ (jagnje Božje), se ministrant globoko prikloni, bije se trikrat na prsa in na tihem z mašnikom vred govori:

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ, u smili se nas.

*Agnus Dei, qui tol-
lis peccata mundi, mi-
serere nobis.*

*Agnus Dei, qui tol-
lis peccata mundi, do-
na nobis pacem.*

(Pri črnih mašah se to ne gođi).

Mašnik moli trikrat:

M. *Domine, non sum
dignus, ut intres sub
tecum meum, sed tan-
tum die verbum et sa-
nabitur anima mea!*

Jagnje Božje, ki
grehe sveta odjem-
lješ, usmili se nas.

Jagnje Božje, ki
grehe sveta odjem-
lješ, daj nam mir.

M. O Gospod, nisem
vreden, da greš pod
mojo streho, ampak
reci le z besedo, in
ozdravljena bo moja
duša!

Kadar mašnik v levici hostijo drži, z desnico trikrat na prsa bije, rekoč: „Domine non sum dignus“, daj vsakokrat kratko znamenje sè zvončkom.

Sv. obhajilo.

Kedar zdaj mašnik kelh odkrije, se služabnik prikloni sredi oltarja in ide po posodice, vzame v desno vino, v levo pa vodo, grè po episteljski strani k oltarju in sè prikloni na najvišji stopnjici. Ako se pa razdeli sv. obhajilo med mašo, služabnik stopi k oltarju brez priklonjenja. Mašnik poda kelih in vlij mu nekoliko vina; ko ti v drugo poda, vlij čez prste njegove malo vina in potem vode, katero imaš v levici. Nesi po tem posodice na svoje mesto. Pri vživanji sv. krvi prikloni se na globoko proti sredi oltarja. (Če pa po vživanju k oltarju stopiš, kar se primeri pri razdelitvi sv. obhajila med mašo, ni treba da bi se priklonil. Naposled pojdi v sredo pred oltarja, prikloni se in prenesi bukve na drugo stran (epistelsko). Pa poklekni zopet na najnižjo stopnjico evangelske strani.

Po. sv. obhajilu.

Mašnik reče k ljudstvu:

M. *Dominus vobi-
scum.*

M. Gospod, bodi z
vami.

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus.....* (molitve končajo z) *per omnia saecula saeculorum.*

Sl. Amen.

M. (V sredi oltarija) *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Ite missa est* (ali) „*Benedicamus Domino.*“

Sl. Deo gratias. (V velikonočnem tednu se pridava še: Alleluja, Alleluja).

Potem da mašnik blagoslov ali žegen. *)

Opomniti je treba služabnika, da ima pri blagoslovljenji hitro po „Deo gratias“, koj za mašnikom poklekniti.

Ako pa mašnik pusti bukve odprte, nesi je na evangeljsko stran, po tem pa poklekni sredi oltarja, da prejme blagoslov, prekrižaj se in odgovori:

M. *Benedicat vos omnipotens Deus Pater et Filius e Spiritus Sanctus.*

Sl. Amen.

Potem vstani, prikloni se, stopi na desno stran oltarja in odgovori pri zadnjem evangeliju:

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. In s tvojim duhom.

M. Molimo..... od vékomaj do vékomaj.

Sl. Amen.

M. Gospod bodi z vami

Sl. In s tvojim duhom.

M. Idite, maša je dokončena (ali) „Častimo Boga, našega Gospoda.“

Sl. Hvala Bogu.

M. Blagoslovi vas vsegamogočni Bog Oče, Sin in sv. Duh.

Sl. Amen.

M. Gospod bodi z vami.

*) Pri takozvanih črnih mašah reče mašnik po zadnjim „*Dominus vobiscum*“: „*Requiescat in pace*“ in ne da blagoslova. (Glej odstavek: Črna maša).

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Initium (ali) Sequentia sancti Evangelii.....*

Sl. Gloria tibi Domine.

Ako se mašnik med evangeljem prikloni, stori naj tudi služabnik in na konec pri „et verbum caro factum est“ naj reče:

Sl. Deo gratias.

Vzemi po tem bukve in biret in postavi se blizu sredi oltaria na desno, se z mašnikom v ed prikloni, podaj mu biret ter idi naprej počasi v zakristijo.

Sl. In s tvojem duhom.

M. Začetek (ali) Sledilo sv. evangelja po...

Sl. Čast bodi tebi, o Gospod.

Sl. Hvala Bogu.

Od najdbe sv. križa do poviševanje sv. križa po zadnjim evangelij se podeli.

Blagoslov za dobro vreme.

Po tem kadar služabnik h koncu odgovori: „Deo gratias“ on zopet poklekne in odgovarja:

M. *A fulgure grandine et tempestate.*

Sl. Libera nos, Domine Jesu Christe.

M. *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.*

Sl. Et salutare tuum da nobis.

M. *Domine, exaudi orationem meam.*

Sl. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. Od strele, toče in nevihte.

Sl. Obvari nas, o gospod Jezus Kriste.

M. Izkaži nam tvojo milost, o Gospod.

Sl. In podeli nam tvoje blaženstvo.

M. Gospod, usliši mojo molitev.

Sl. In moje vpitje naj k tebi pride.

M. Gospod bodi z vami.

Sl. I s tvojim duhom.

Sledeče mašnik moli dve molitvi, na kateri pri koncu služabnik vsakokrat „Amen“ odgovori.

M. Sit nomen Domini Benedictum.

Sl. Ex hoc nunc et usque in saeculum.

M. Adjutorium nostrum in nomine Domine

Sl. Qui fecit coelum et terram.

M. Češčeno bodi Gospodov ime.

Sl. Zdaj in na vekomaj.

M. Naša pomoč pride od gospoda.

Sl. Kteri je vstvaril nebo in zemljo.

Pri blagoslovu pozvončkaj in reči: Amen.

Razdelitev sv. obhajila med sv. mašo.

Pristopi kdo k sv. obhajilu, moli služabnik, med tem ko mašnik sv. kri iz keliha uživa, „Confiteor“, in odgovarja mu na: „Misereatur“ in „Indulgentiam“ vsakokrat: „Amen.“

Mašnik potem k ljudstvu obrnjen trikrat reče:

M. Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.

M. Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo hišo, temuč reci le besedo in zdrava bode moja duša.

in služabnik mora trikrat pozvončkati. Pri razdeljenji sv. telesa spremljaj mašnika sè svečo, kjer je to navada, in posebno po zimi, ko je še tema; drugače ima klečati, dokler ni ciborij na svojem mestu shranjen.

Razdelitev sv. obhajila razven sv. maše.

Ministrant gre s prekrižanima rokama z mašnikom vred k oltarju.

Tam poklekne na desno stran in moli „Confiteor“ hitro ko mašnik tabernakel odpre. — Sploh ima tista opravila, kakor če se med mašo obhaja.

Kadar se mašnik k oltarju vrne, moli:

M. *O sacrum convivium..... Panem de coelis praestiti eis.*

Sl. Omne delectamentum in se habentem. *)

M. *Domine exaudi orationem meam.*

Sl. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

Sl. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus..... qui vivis et regnas in saecula saeculorum.*

Sl. Amen.

In ko je Najsvetejše v tabernaklu zaprto:

M. (K ljudstvu obrnen, da sv. križ.) *Benedictio Dei..... et maneat semper.*

Sl. Amen.

Ako pa mašnik s ciborijem blagoslov deli, ima služabnik pozvoniti.

^v Črna maša za rajne.

Pri črni maši se izpusti del pristopne molitve. Mašnik začne:

M. *In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.*

** Introibo ad altare Dei.*

M. V imenu Boga Očeta, in Sina, in Svetega Duha. Amen. Pristopim k Božjem oltarju.

*) Ob veliki noči se pridade tudi „Alleluja.“

Sl. Ad Deum, qui
laetificat juventutem
meam.

Na to pa pride :

M. *Adjutorum no-
strum in nomine Do-
mini.*

Sl. Qui fecit coelum
et terram.

M. *Confiteor i. t. d.*

Sl. K Bogu, ki razve-
seljuje mojo mladost.

M. Naša pomoč je v
imenu Gospoda.

Sl. Kteri je stvaril
nebo in zemljo.

M. Izpovedam i. t. d.

Pri „Agnus Dei“ k trkaj se na prsni, pa reči tiho
z mašnikom vred: „Jagnje Božje“, ki grehe sveta odjem-
lješ, daj jim večni mir.

H koncu sv. maše mašnik k oltarju obrnjen reče
namesto „Ita missa est“:

M. *Requiescant in
pace.*

Sl. Amen.

M. V miru naj po-
čivajo.

Sl. Amen.

Potem vstani in idi na episteljsko stran, ne
da bi pokleknil sredi oltarja, ter ni blagoslova, in
opazi enako, kar je rečeno od družih maš.

Molitev za revne duše.

Služabnik gré pred mašnikom z kadičnico in ka-
dilom in se postavi pri mrtvaškem odru na njegovo
desno stran. Potem, ko se je molil običajni psalm,
moli se :

M. *Kyrie eleison.*

Sl. *Christe eleison.*

M. *Kyrie eleison. Pa-
ter noster, i. t. d.*

M. Gospod, usmili
se nas.

Sl. Kriste, usmili
se nas.

M. Gospod, usmili
se nas. Oče naš, i. t. d.

Med Očenašem daj mašniku odprto kadilo, da
naloži v kadičnico. Potem mašnik pokropi mrtvaški
oder in služabnik mu dade kadičnico za prekadjenje.
Mašnik in služabnik molita :

M. *Et ne nos inducas in tentationem.*

Sl. Sed libera nos a malo.

M. *A porta inferi.*

Sl. Erue, Domine, animas eorum.

(Kadar se moli samo za enega rajnika, reci:)

Sl. Erue, Domine, animam ejus.

M. *Requesca(n)t in pace.*

Sl. Amen.

M. In ne pelji nas v skušnjavo.

Sl. Temveč reši nas pudega.

M. Iz kraja čistenja.

Sl. Odreši, o Gospod njihove duše.

Sl. Odreši, o Gospod svojo dušo.

M. V miru naj počiva(jo).

Sl. Amen.

Zdaj mašnik še enkrat poškupi mertvaški oder potem vrne sè služabnikom.

PĚTA MAŠA

Dva služabnika.

Dva služabnika s cerkveno obleko odeta naj hodita k oltarju ali kam drugam, vstrično eden poleg drugega, ne eden za drugim.

Ob enem naj se oba tudi priklonita in pobožno skupne molitve opravljata.

Pri maši z dvema služabnikoma ni treba svetilnic.

Prvi služabnik ima skoro vedno svoj prostor na desnem oglu spodnjih stopnjic; drugi pa na levem. V obče imata na tisto paziti, kar je pri tihi maši; posebej še tole:

Od začetka do daritve.

1. Prosto pete maše z dvema služabnikoma so navadno ob nedeljah, in začenjajo š kropljenjem posvečene vode („Adsperges“). Oba služabnika gresta pred mašnikom k oltarju, levičar nese molitvene bukve in ostane pri oltarju; mej tem ko mašnik posvečeno vodo škropi, desničar nosi kotliček in kropač in spremlja mašnika po cerkvi. Levičar da potem mašniku knjigo, iz katere poje predpisane molitve, in ko je to dovršeno, gresta pred mašnikom tudi služabnika v sakristijo.

2. Prvi služabnik vzame mašne bukve in se postavi na desno pri sakristijskih vratih; drugi na levo; eden njiju pozvoni in gresta eden poleg drugega malo pred mašnikom k oltarju.

3. Pri oltarju postavita se tako na stopnjicah, da ima mašnik dosti prostora mej njima. Desni vzame bired in oba z mašnikom vred se priklonita. Prvi nese bired in mašne bukve na svoje mesto, se zopet vrne na sredo oltarja in se z drugim vred prikloni. Potem se podasta oba na ogel stopnjic. Oba naj pazita, da vse molitve in odgovarjanje lepo skupno molita.

4. Zdaj sledi začetna molitev, kyrie, daljše molitve in epistola, kakor pri tihi maši. (Na „Dominus vobiscum“ ne odgovarjajo ministranti, ampak pevci na koru, kakor tudi po vsaki molitvi. Samo k koncu epistole odgovorijo „Deo gratias.“)

5. Po epistoli pri „Deo gratias“ vstaneta oba, v sredi se priklonita; drugi se vrne zopet na svoje mesto, desni pa nese bukve na evangeljsko stran, kakor pri tihi maši. Mej evangelijem stojita oba; za njim pak poklekmeta.

Od daritve do povzdigovanja.

1. K nalivanju vstaneta oba, napravita v sredi poklon in ideta k posodicam. Prvi služabnik oskrbi krožnik s posodicami, drugi pa ruto. Podavanje se vrši kakor pri tihi maši. Drugi služabnik da mašniku, ki se je prste umil, ruto in ko jo zopet dobi, jo lepo spravi in nese k posodicam, ktere je mej tem prvi služabnik vredil.

2. Tedaj ideta oba v sredo oltarja, poklekmeta na najnižjo stopnjico, kder molita „Suscipiat“; potem poklekmeta na svoja mesta do povzdigovanja.

Od povzdigovanja do konca.

1. Po zazvonjenji k povzdigovanju ostaneta oba, se priklonita v sredi oltarja in poklekmeta na desno in na levo na zgornji stopnjici za mašnikom. Pri povzdigovanji zazvoni jeden z desno drugi z levo roko; z drugo roko držita za mašno obleko.

2. Ko je mašnik oltar poljubil, ideta oba k spodnji stopnjici in priklonivši se na sredi poklekmeta vsak na svoje mesto, kakor pri tihi maši.

3. Kadar mašnik po uživanji sv. telesa kelih odkrije, vstaneta oba služabnika in prvi priskrbi vlivanje, kakor pri tihi maši; drugi se poda pa k bukvam in je nese po dokončanem vlivanju na epistelsko stran. Mej tem je prvi služabnik posodice vredil. Oba služabnika prideta v sredi oltarja skupaj, se priklonita in poklekmeta vsak na svojo stran.

4. Do konca sv. maše se vse tako vrši, kakor pri tihi maši. Po zadnjem evangeliji vzame prvi bukve in bired, in tedaj se postavita na spodnje stopnjice oltarja, kjer mašnika čakata. Tu se z mašnikom vred priklonita in prvi podavši mašniku bired, gresta eden poleg družega pred mašnikom v sakristijo, kjer se na levo in na desno kakor v začetko postavita.

VELIKA MAŠA

Stirje služabniki.

Pri veliki maši brez asistence ali levitov so lahko štirje služabniki; dva nosita svetilnika, druga dva pa kadilnico in kadilo.

Kadilnico nosi v desnej roki in vselej odprto; hodé ne suvaj jo močno, stojé nekoliko, a ne premočno, da oglje ne vzplamti.

Kedar mašnik kadilo nalaga, primi z levico za krožek (ring) na vrhu in z desnico spodaj za podstavek.

Nosilca svetilnikov, hodeča vštricno, držita svetilnik sè zunanjo roko na sredi, z venanjo pa spodaj. Mej službo božjo postavita ju na desno in na levo oltarja in se postavita vsak na svoj ogel stopnjic.

Za mašnika stoji lahko sedež napravljen, toda ne na evangeljski, ampak le na epistelski strani.

Posebna opravila kadilničarjev.

Kadilo se petkrat naloži: 1. Pred začetkom sv. maše, 2. po začetni molitvi, 3. pred evangelijem, 4. po daritvi, 5. pred povzdigovanjem.

Če se sv. Rešnje Telo izpostavi, tedaj se še dvakrat kadilo naloži; pri izpostav-

ljenji in pri konci službe ali pred blagoslovom. Posamezno zapomni si se to :

1. Mej začetno molitvijo stojita nosilca kadilnice in kadila. Kedar mašnik vstopi k oltarju, se priklonita in gresta na zgornjo stopnjico k mašniku, ki kadilo naloži. Zaprto kadilnico vzame mašnik; nosilec odloži kadilo in vzame mašne bukve z podstavcem (pult) ali polštrom vred in stoji na epistelski strani, dokler ni obkajena; kadilničar pak stopa za mašnikom in drži mašni plašč nekoliko kvišku, pri katerem delu se pa ravno tolikokrat prikloni, kakor mašnik. Ko je celi oltar obkajen, mu da mašnik kadilnico in nakadi ga z epistelske strani trikrat; prej in po tem vkloni pa glavo pred mašnikom. Ako je sv. Rešnje Telo izpostavljeno, vrši se kadenje na spodnjih stopnjicah. Na to prideta oba služabnika na sredo oltarja, in priklonivša se, ideta eden poleg družega v sakristijo.

Mej petjem epistole dojdeta zopet oba k oltarju, se priklonita in se podasta na svoje mesto, na epistelsko stran. Ko so bukve na evangelsko stran prenesene, se zopet priklonita in vstopita k oltarju, da mašnik kadila naloži; ideta potem na sredo oltarja, kjer se priklonita in na evangelsko stran. Pri začetku evangelija vzame duhovnik zaprto kadilnico, obkadi bukve in jo odda. Po dokončanem evangeliji obkadi služabnik mašnika trikrat z evangeljske strani (pri izpostavljenji sv. Telesa sè srede oltarja) z navadnimi prikloni. Potem se kadilničarja na sredi oltarja priklonita in ideta v sakristijo.

Pri začetku daritve prideta zopet oba k oltarju in se postavita na svoje mesto na

epistelsko stran. Ko je mašnik kelih na sredo oltarne mize postavil, se priklonita in na zgornji stopnjici naloži jim mašnik kadilo; mašnik vzame kadilnico in obkadi s tem kelih in oltar. Služabnika gresta po epistelskih stopnjicah na sredo pred oltar, kjer se priklonita. Kadilničar se zopet vrne k mašniku, drži mašni plašč nekoliko kvišku in ga spremlja, kakor med prvim obkajenjem; drugi kadilonosec pak gre na evangeljsko stran, vzame bukve od oltarja, dokler ni evangeljska stran obkajena. Po tem nese bukve na isto mesto, kjer je vzel in stoji zdolej na evangeljskih stopnjicah. Ko je kadilničar kadilnico od mašnika sprejel in njega, kakor navadno, tudi obkadi, se prikloni z drugim služabnikom na sredi oltarja in gresta skupno v sakristijo.

Pri „Sanctus“ prideta zopet k oltarju in se podasta po navadnem priklonu v sredi pred oltarjem na svoje epistelsko mesto. Pri prvem znamenji k povzdigovanju naloži se kadilo in oba poklekmeta na najvišjo stopnjico epistelske strani, kjer kadilničar mej spremenitvijo trikrat kelih in sv. hostijo obkadi. Po povzdigovanju vstaneta, se priklonita v sredi pred oltarjem in gresta v sakristijo, ter njihova opravila so dovršena.

Opravila svetilničarjev.

Svetilničarja gresta pri začetku službe božje za kadilničarjema k oltarju, kjer se na levo in desno od mašnika postavita. Desnemu da mašnik bired in z drugimi vred priklonivši se, nese je na navadno mesto, Svetilnika postavita na desno in levo ob ol-

tamo mizo, kjer stojita vedno, samo ob času evangelja ne. Mej začetno molitvijo odgovarjata, na levo in desno mej mašnikom klečeca, kakor pri navadni maši. Po tem stojita mej vso mašo razen pri povzdigovanji in obhajilu, ali pa če mašnik kleče sv. Rešnje Telo obhaja.

Ako se mašnik pri „Gloria“ poda k pripravljenu sedežu, postavita se njemu na levo in desno na stran, z obrazom proti evangeljski strani. Po speti gloriji, spremljata mašnika k oltarju, se priklonita in postavita na ogle stopnje.

Po epistoli nese desni svetilničar bukve na evangeljsko stran in ko je evangelij končan, postavita se zopet na prejšnje mesto. Mej „Credo“ se isto godi, kar mej „Gloria“, in ako se mašnik prikloni, prikloni se tudi ti.

Pri daritvi in nalivanji delata to, kar pri navadni službi božji. Je vino in voda vlita, stopita kadilničarja na njih mesta, in ko je kadilničar mašnika obkadil, še le tedaj se mu ima vliti voda po prstih in ruta podati.

Po „Sanctus“ do povzdigovanja klečita in ravno tako od „Agnus Dei“ do drugega nalivanja. Vse drugo je tako, kakor pri navadnih mašah.

Mej zadnjim evangelijem vzameta oba svetilnike, desni tudi mašnikov bired in priklonivši se v sredi pred oltarjem gresta vstricno in s kadilničarjema pred mašnikom v sakristijo. Ako pa duhovnik blagoslovlja sè sv. Rešnjim Telesom (monstranco), zapomni si to le:

Svetilničarja poklekmeta na oglih stopnje, le levi naj prinese podnožnik, katerega se mašnik pri izpostavljenji poslužuje (ako

tega cerkovnik ne preskrbi). Mej pobožnostjo poklekneta poleg duhovnika na najnižji stopnjici oltarja; oba klečita, če tudi duhovnik vstane pri petji molitve.

Proti koncu molitve ali dotične cerkvene pesmi pojdetata kadilničarja pred oltar, se priklonita in mašnik naloži proti desnici kadila. Mej tem ko mašnik obkaja sv. Rešnje Telo, klečita njemu na desno in na levo.

Ima mašnik pluvial na sebi, vzdigata robove nekoliko. Ob pravem času mu dene velum na rame. Pri svetem blagoslovu poklekneta in kadilničar trikrat zakadi. Mej blagoslovom da zvonček trikrat navadno znamenje; desni svetilničar odvzame potem velum in ga lepo spravi. Potem vzame bired in ko so se vsi skupno priklonili, gredo po dva skupaj v sakristijo; najprej kadilničarja, po tem svetilničarja in za njimi mašnik.

Velika maša s asistencijo.

(Trije ali več duhovnikov, stirji služabniki)

Opravila kadilničarjev.

Pri tej sv. službi se kadilo tudi petkrat naloži; pri naloženji ne postavi se nikdar med mašujočega duhovnika in med levite, ampak na stran diakona, kateri tudi vselej kadilo v roke vzame.

Mej tem ko mašnik ves oltar ob začetku službe božje in pri daritvi obkaja, vzame levi kadilničar mašne bukve kakor navadno, desni pa ostane na svojem mestu, ker leviti mašni plašč nekoliiko privzdignejo. Mej tem, ko diakon mašnika nakaja, stoji kadilničar zadej da vzame kadilnico diakonu iz rok.

Ko mašnik na tihem evangelij prebere, naloži se zopet kadilo, in oba gresta kakor navadno na sredo pred oltar, ostaneta tudi ondi, dokler ne začne diakon evangelij peti; tedaj vstopita za njim nekoliko na desno in levo z obrazom proti evangeliju. In ko je po dokončanem evangeliji diakon mašnika obkadi, gresta oba kadilničarja v sakristijo.

Obkajanje oltarja mej daritvijo vrši se kakor prvič. Diakon obkadi na konec mašnika in potem subdiakona in potem kadilničar diakona, ali samo dvakrat.

Vse drugo se vrši, kakor pri veliki maši brez asistencije.

Opravila svetilničarjev.

Svetilničarja v navadnem redu iz sakristije na ogle spodnjih stopnjič došedša, sprejmeta od levitov birete in deneta svetilnika na desno in levo oltarne mize, če nij za to posebna mizica pripravljena. Po tem poklekmeta na epistelski strani, kjer sta med celo božjo službo. Po začetni molitvi stojita do spremenitve (povzdigovanja). Idejo pri „Gloria“ ali „Credo“ mašnik in leviti k sedežem, postavita se svetilničarja njim na desno in levo.

Leviti in ne svetilničarja prenesejo bukve. Mej tem ko mašnik na tihem evangelij bere, vzameta svetilnike in gresta na sredo pred oltar, kder stojita poleg levitov, ki z oltarja dojdejo.

Kedar diakon evangelij poje, postavita se z obrazom proti diakonu okoli subdiakona, kateri bukve drži.

Po evangeliji se priklonita na sredi pred oltarjem, postavita svetilnika na svoja mesta in ostaneta na epistelski strani.

Kedar subdiakon po „credo“ kelih k oltarju nesti hoče, da mu desni svetilničar velum čez rame; po tem postavi krožnik s posodicami vred na oltar. Ako diakon mašnika obkaja, strežeta oba svetilničarja pri umivanji rok, kakor pri navadni službi božji.

Od „Sanctus“ do povzdigovanja klečita in sè zvončkom daja eden navadna znamenja. Kedar subdiakon mej „Oče našem“ k oltarju ide, vzame mu prvi svetilničar velum raz ramen in ga spravi.

Po „Domine, non sum dignus“ ide desni

svetilničar k posodicam in je podava subdiakonu k nalivanju.

Mej poslednim evangeljem prineseta birete in se postavita na sredo pred oltarjem, kjer pričakujeta levite; tem oddasta birete, se z njimi priklonita in odidejo skupno v sakristijo.

Slovesne večernice

Štirje služabniki.

Oba svetilničarja ideta pred mašnikom k oltarju, se priklonita in postavita svetilnike na desno in levo ob oltarno mizo; pak idejo, priklovnivši se k sedežem.

Kjer so sedeži v navadi, naj se jih ne postavi poleg mašnikovega, temuč ravno nasproti od oltarja, ne daleč od oltarne mreže.

Pri „Deus in adjutorium“ se z duhovnikom vred prekrižata, se vsedeta in vselej, kedar duhovnik bired sname, priklonita se z glavo.

Po peti „Gloria Patri“ ali če mašnik sam znamenje da, ideta po svetilnika, se priklonita in postavita se na levo in desno mašnika.

Kedar mašnik zadnji kapitel (odstavek) spoje, se priklonita pred njim in na sredi oltarja in postavita svetilnika pred oltarno mizo. Tukaj ostaneta do „Magnificat“.

Kedar je mašnik nakajen, vzameta oba služabnika svoja svetilnika in gresta kakor

prvič k mašniku, kder ostaneta, dokler ne ide k oltarju, kamor ga spremljata.

Po končanih molitvah in po razdeljenji blagoslova ideta v navadni hoji pred mašnikom v sakristijo. Služba svetilničarjev je nespremenjena, če so tudi leviti navzočni.

Kadilničarja postrežeta le enkrat in to je pri „Magnificat.“ Če je pa Rešnje Telo izpostavljeno, še dvakrat in sicer ob začetku in koncu vesper ali večernic.

Pri izpostavljenji in pri blagoslovu imata na to paziti, kakor pri službi božji.

Ako nij Rešnje Telo izpostavljeno gresta brez kadila in kadilnice pred oltar. Kakor hitro mašnik vstane, da bo kapitel pel, gresta v sakristijo po kadilo in kadilnico, in priklo-nivša se, vstaneta na sredi pred altarjem. Če mašnik k altarju stopa, stopata za njim do više stopnjice, kder mašnik kadila naloži.

Mej tem ko mašnik altar obkaja, ga spremljata in držita za palium. Po obkajenji gre mašnik na svoj prostor, služabnika se postavit v sredo pred altar, odkoder eden mašnika obkadi in od tod se skupno podasta v sakristijo. Ako sta še dva asistenta (levita) navzočna, zapomni si še to:

Mej tem ko mašnik altar obkaja, stojita kadilničarja na epistelski strani, ker asistenta pluvial vzdigata. Tu sprejme desni služabnik kadilnico in jo odda, kakor hitro je mašnik do sedeža prišel, desnemu asistentu. Ta obkaja mašnika in po tem levega asistenta; služabnika mu pa pluvial vzdigata. Poslednjič nakadi kadilničar desnega asistenta dvakrat in gre z drugim kadilonoscem v zakristijo.

Opravila cerkovnika.

Nekatera pravila pri obnašanju cerkovnika so v obče uže omenjena, tukaj naj slede nekatere posebna opravila pri posameznih obredih. Ko bi hoteli v natančnosti se spustiti, bi ta knjižiča čez mero narasla. Ker pa je vsak cerkovnik uže preje pomagač bil in toraj se uže djanstveno v svojem poslu uril, bode morda zadostovalo, da ga spomnimo le nekatere navade in običaje pri sv. zakramentih.

K r s t.

Če pri krstnem kamenu nij prostora, postavi cerkovnik mizo, z belim prtom pogrneno; na to se položi i krucifiks z gorečima svečema, posodice za nalivanje krstne vode in za odtok; krožnik za sv. olje in pavolo; dvojnato posodico za sol in pepel, ki je iz lanskih oljk in bela obleka za krščenca in bela štola.

Pri blagoslovu porodnic

rabijo se te le responsorije :

M. *Adjutorium nostrum in nomini Domini.*

C. Qui fecit coelum et terram.

S mašnikom peklekne in odgovarja :

M. *Kyrie eleison.*

C. *Christe eleison.*

M. Naša pomoč pride od Gospoda.

C. Kteri vstvaril je nebo in zemlja.

M. Gospod usmili se nas.

C. Kriste usmili se nas.

M. *Kyrie eleison. Pater noster.....et ne nos inducas in tentationem.*

C. Sed libera nos a malo.

M. *Salvam fac ancillam tuam, Domine.*

C. Deus meus sperantem in te.

M. *Mitte ei, Domine, auxilium de Sancto.*

C. Et de Sion tuere eam.

M. *Nihil proficiat inimicus in ea.*

C. Et filius iniquitatis non apponat nocere li.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

C. Et cum spiritu tuo.

Na koncu da mašniku zopet kropáč (aspergil) kakor v začetku.

M. Gospod usmili se nas. Oče naš..... in ne pelji nas v skušnjavao.

C. Temveč reši nas zlega.

M. Blagor, o Gospod, tvoji služabnici.

C. Ki v tebe zaupao, moj Bog.

M. Pošlji jim, Gospod, pomoč iz svetišča.

C. In varuj jo s Siona.

M. Nič naj ne opravi sovražnik pri njej.

C. In otrok krivice naj se ne loti jlm škodovati.

M. Gospod, usliši moje molitve.

C. In moj klic naj dojde k tebi.

M. Gospodi bodi z vami.

C. In s tvojom duhom.

Obhajilo bolnikov.

Kedar cerkovnik z duhovnikom do stanovanja bolnika pride, poda duhovniku posvečeno vodo s kropáčem in odgovarja:

M. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*

C. Qui fecit coelum et terram.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

C. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus etc.*

C. Amen.

M. Naša pomoč pride od Gospoda.

C. Kteri vstvaril je nebo in zemlja.

M. Gospod vsliši moje molitve.

C. In moj klic naj dojde k tebi.

M. Gospod bodi z vami.

C. In s tvojim duhom.

M. Molimo i. t. d.

C. Amen.

Ako se bolnik izpoveduje, odtegni se in moli tako dolgo pred vratmi bolnika, dokler ne da mašnik znamenja k vstopu.

Pred obhajilom mo i cerkovnik „Confiteor“. Po obhajilu da mašniku posodico za umivanje prstov (ablutio) in ročnik (purificatorium).

Na to odgovarja:

M. *Salvum fac famulum tuum.*

C. Deus meus sperantem in te.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

M. Blagor tvojum pomočniku.

C. Moj Bog, zaupam v tebe.

M. Gospod vsliši moje molitve.

Na konec da cerkovnik mašniku zopet posvečeno vodo in kropač.

Sveto olje.

Pri sv. olji (pomazanji) drži cerkovnik krožnik, na katerem je sv. olje, pavola in sol. Po sv. pomazanji poda mašniku sol, nalije mu na prste vode in da ruto ter odgovori:

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. Gospod usliši moje molitve.

C. In moj klic naj dojde k tebi.

Če mašnik bolniku generalni (splošni) odpustek da, odgovarja cerkovnik:

M. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*

C. Qui fecit coelum et terram.

M. *Kyrie eleison.*

C. Christe eleison.

M. *Kyrie eleison. Pater noster..... et ne nos inducas in tentationem.*

C. Sed libera nos a malo.

M. *Salvum fac servum tuum.*

C. Deus meus sperantem in te.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

C. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus etc.*

M. Naša pomoč pride od Gospoda.

C. Kteri vstvaril je nebo in zemlja.

M. Gospod, usmili se nas.

C. Kriste, usmili se nas.

M. Gospod, usmili se nas. Oče naš.... in ne pelji nas v skušnjava.

C. Temveč reši nas zlega.

M. Blagor tvojim služabnikom.

C. Moj Bog, zaupam v tebe.

M. Gospod, usliši moje molitve.

C. In moj klic naj dojde k tebi.

M. Gospod boži z vami.

C. In s tvojom duhom.

M. Molimo i. t. d.

Z a k o n.

Zakonska prstana dene cerkovnik na altar v krožnik; poleg altarja na epistelski strani stoji kotliček s posvečeno vodo in kropačem.

Cerkovnik se postavi na epistelski strani poleg stopniče proti mašniku obrnjen:

M. *Dominus vobiscum.*

C. *Et cum spiritu tuo*

M. *Initium S. Evangelii secundum Joannem.*

C. *Gloria tibi Domine.*

Pri blagoslovljenji prstanov odgovori cerkovnik:

M. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*

C. *Qui fecit coelum et terram etc.*

Po oddanji prstanov.

M. *Confirma hoc Deus, quod speratus est in nobis.*

C. *A templo sancto tuo, quod et in Jerusalemem.*

M. *Kyrie eleison.*

C. *Christe eleison.*

M. *Kyrie eleison. Pater noster.... et ne nos inducas in tentationem.*

C. *Sed libera nos a malo.*

M. *Gospod, bodi z vami.*

C. *In s tvojim duhom.*

M. *Začetek svet. evangelija po sv. Janezu.*

C. *Slava ti bodi, o Gospod.*

M. *Naša pomoč pride od Gospoda.*

C. *Kteri vstvaril je nebo in zemlja.*

M. *Uterdi, o Bog, naše úpanje.*

C. *K svetim tvojim tempelji v Jeruzalemu.*

M. *Gospod, usmili se nas.*

C. *Kriste, usmili se nas.*

M. *Gospod, usmili se nas, Oče naš.... in ne pelji nas v skušnjava.*

C. *Temveč, reši nas zlega.*

M. *Salvos fac servos tuos.*

C. Deus meus sperantes in te.

M. *Mitte eis auxilium de Sancto.*

C. Et de Sion tuere eos.

M. *Esto eis Domine turris fortitudinis.*

C. A facie inimici.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Oremus etc.*

M. Blagor tvojim služabnikom.

C. Moj Bog, upamo v tebe.

M. Pošlji jim pomoč iz svetišča.

C. In varuj jih s Siona.

M. Bodi jim, Gospod, močen turen.

C. Pred sovražnikom.

M. Gospod, usliši moje molitve.

C. In moje vpitje naj k tebi pride.

M. Molimo i. t. d.

P o g r e b

je skoro v vsakem kraji drugačen, in molitve pri različnih starostih tudi različne. Pri odrašenih se poje „miserere“ in de „profundis“.

Mašnik nadaljuje :

M. *Kyrie eleison.*

C. Christe eleison.

M. *Kyrie eleison. Pater noster.... et ne nos inducas in tentationem.*

C. Sed libera nos a malo.

M. *A porta inferi.*

C. Erue, Domine, animam ejus.

M. Gospod, usmili se nas.

C. Krste, usmili se nas.

M. Gospod, usmili se nas. Oče naš.... in ne pelji nas v skušnjavo.

C. Temveč reši nas zlega.

M. Iz kraja čistenja,

C. Odreši, o Gospod njegovo dušo.

M. *Requiescat in pace.*

C. Amen.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

C. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus etc.*

C. Amen.

M. V miru naj počiva.

C. Amen.

M. Gospod, usliši moje molitve.

C. In moje vpitje naj k tebi pride.

M. Gospod, bodi z vami.

C. In s tvojom duhom.

M. Molimo i. t. d.

C. Amen.

Posvečenje vode na sv. treh kraljev dan.

Cerkovnik pripravi posodo za vodo, sol, kropač, križ in ročno ruto; mašniku zmolvšenu psalme odgovarja cerkovnik:

M. *Exaudi nos Domine.*

C. Quoniam benigna est misericordia tua, et secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine.

M. *Salvum me fac Deus meus, quoniam intraverunt aquae.*

C. Usque ad animam meam.

M. *Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto.*

M. Gospod, usliši nas.

C. Tvoja milost jim je blagodarna in zavolj teh mnogih milosti usliši nas, o Gospod!

M. O moj Bog, kadar datikam posvečeno vodo, mi je blagor.

C. In tudi moji revni duši.

M. Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu duhu.

C. Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

M. *Quoniam benigna et misericordia tua: et secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine.*

Na to odgovarja kleče mašniku, ki moli litanije vseh svetnikov.

Po besedah: Ut omnibus fidelibus defunctis requiem aeternam donare digneris, reče mašnik:

M. *Ut hanc aquam benedicere digneris.*

C. Te rogamus audi nos.

M. *Ut hanc aquam benedicere, sanctificare et consecrare digneris.*

C. Te rogamus audi nos.

M. *Ut hanc aquam benedicere, sanctificare et consecrare digneris.*

C. Te rogamus audi nos.

Po tem nadaljuje mašnik litanije do konca.

M. *Et ne nos inducas in tentationem.*

C. Sed libera nos a malo.

M. *Salvos nos fac Domine Deus noster.*

C. Kakor je bilo v začetku, zdaj in vselej iu na večne čase. Amen.

M. Tvoja milost jim je blagodarna in zavolj teh mnogih milosti usliši nas, o Gospod!

M. Po te vodi, ktero ti blagosloviš.

C. Proximo to, usliši nas.

M. Po ti vodi, ktero ti blagosloviš, in posvetiš.

C. Proximo te, usliši nas.

M. Po ti vodi, ktero ti blagosloviš in posvetiš.

C. Proximo te, usliši nas.

M. In ne vpelji nas v skušnjava.

C. Temveč reši nas zlega.

M. O Gospod, naš Bog, daj nam blagor.

C. Et congrega nos
de nationibus.

M. *Ut confiteamur
Nomini tuo sancto.*

C. Et gloriemur in
laude tua.

M. *Benedictus Do-
minus Deus Israel a
saeculo.*

C. Et usque in sae-
culum fiat, fiat.

C. In edini vse na-
rode.

M. Da priznamo tvo-
je presveto ime.

C. In slavimo v tvo-
jo čast.

M. Češčen bodi Bog
Israel ob časom.

C. In v večne čase

Kedar mašnik „Credo“ moli, vzame cerkovnik
posvečene vode in spremlja mašnika, kakor ob ne-
deljah.

Mašnik prečita (prebere) evangelij in konča z
molitvo „adsperges“, kakor ob nedeljah pri škropljenji.

Pri razdelitvi blagoslovljene vode.

M. *Asperges me, Do-
mine, hyssopo, et mun-
dabor; lavabis me, et
super nivem dealba-
bor.*

C. Miserere mei, De-
us, secundum magnam
misericordiam tuam.

M. *Gloria Patri et
Filio et Spiritui san-
cto.*

C. Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et sem-
per, et in saecula sae-
culorum. Amen.

M. Poškropi me, Go-
spod, z vodo isopovo,
in očisti me grehov,
da poravnam svoje
dolgove.

C. Usmili se, o Bog,
po tvoji nadmerni
milosti.

M. Čast bodi Očetu
in Sinu in svetini
duhu.

C. Kakor je bilo v
začetku, zdaj in vse-
lej na večne čase. A-
men.

M. *Asperges me, Domine, hyssopo, et mundabor; lavabis me et super nivem dealabor. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.*

C. Et salutare tuum da nobis.

M. *Domine exaudi orationem meam.*

C. Et clamor meus ad te veniat.

M. *Dominus vobiscum.*

Ĉ. Et cum spiritu tuo.

M. *Oremus. Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, et mittere digneris sanctum angelum tuum de coelis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum.*

C. Amen.

M. Poškropi me, Gospod, z vodo isopovo, in očisti me grehov, da poravnam svoje dolgove. Izkaži nam svojo milost, o Gospod.

C. In daruj nam svojo blagovitost.

M. Gospod, usliši moja molitev.

Ĉ. In moje vpitje naj k tebi pride.

M. Gospod bode z vami.

C. In s tvojom duhom.

M. Molimo. Usliši naš, sveti Gospod, Oče vsegamogočni, večni Bog in milostno nam šalji svojega svetega angelja z nebes, da obvari vse prebivalce v tem stanovanju in jih varuje, čuva, obišče in brani. Po Kristusu Gospodu našim.

C. Amen.

Ob velikonočnim času.

Vidi aquam egredientem de templo a latere dextro, Alleluja

Glej vodo tokočo na desni strani tempelja, Alleluja in

et omnes, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt et dicent: Alleluja, Alleluja.

Ps. 107. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in saeculum misericordia eius.

M. Gloria Patri et Filio et Spiritu sancto.

C. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

M. Oremus, etc.

vsim, kterim dospe ti ta voda, bodo rešeni in kričali bodo: Alleluja, Alleluja.

Ps. 107. Vsi, ki se ponovijo v svetim duhu, njim bo večna milost.

M. Čast bodi Očetu in Sinu in svetim Duhu.

C. Kakor je bilo v začetku, zdaj in vselej na večne čase. Amen.

M. Molimo, i. t. d.

Dodatek.

Mašne molitve za služabnika.

Od začetka do evangelija.

O neskončno dobrotni in milosrčni Oče, k Tebi povzdigam svoje srce za neiskončno milost, katero si nam s tem skazal, da se je Tvoj edinorojeni Sin za naše grehe včlovečil. Daj mi moči, spoznati visokost te božje daritve in da bode moj duh, poln ljubezni, spoznanja in hvaležnosti, plaval do Tvojega nebeškega prestola.

Spoznavam svoje grehe pred Tabo, vsemi svetniki in pred vsem občestvom na zemlji. Sprejmi dobrotljivo moje odkritosrčno kesanje in vroče solze moje pokore. Vtrdi moj sklep, da ne bodem več grešil, in da bom v bodoče Tebe vrednega se skazal; po tem naj me razsvetlja sè svetim duhom Tvoja moč.

Gospod, vsemogočni Oče, vsmili se mene!
— Bog Sin, rešenik sveta, vsmili se mene!
— Sveti Duh, izhajajoč iz Očeta in Sina, vsmili se mene! Amen.

K evangeliji.

O Bog! Daj mi poslušati vedno Tvoje svete nauke! Tvoj evangelij naj mi bode edina resnica. Vtrdi me v veri do edino zveličalne svete Cerkve. Ti si vir vse modrosti, in vsa modrost prijde le od Tebe. Kdor Tvojim besedam veruje, nij pogubljen. Izpovedam se, da sem ponižen učenec Tvojih naukov, Tvoje modrosti, — da sem odkritosrčen kerščenik. Moje obnašanje naj kaže povsod, da sem zvest poslušalec sv. evangelija.

K daritvi.

Sprejmi, o Bog, Oče nebeški, pri nekrvavi daritvi Tvojega Sina, mojo molitvico, mojo dušo in trpljenje, ki jo hočem zavoljo Tebe voljno prenašati. Sprejmi moje skesano srce pred prestolom Tvoje milosti, da se bodem tudi jaz enkrat udeležil veselja Tvojih izvoljencev, ako me k sebi pokličeš v večno življenje. Amen.

K „Sanctus“ („Sveto“).

Povzdigni se moja duša k tvojemu Stvarniku, tvojemu Gospodu in Bogu; povzdigni se čez vse pozemeljsko iz prahu tvojega roda. Oni, katerega nebesa ne obsegajo, kateri je povsod in v vsakem še tako majhnem kotiči tega sveta, dojde na svet, da se v najsvetejši daritvi samega sebe svojemu nebeškemu Očetu na ljubo daruje za naše grehe. Svet, svet, svet, svet si Ti, o Bog Sabaot! Nebo in zemlja sta polna Tvoje veličasti, ki si bil in boš od večnosti do večnosti. Amen.

Mej povzdigovanjem.

Jezus Kriste! resnični Bog in človek! Jaz verujem na Tvojo navzočnost, posebno ker si sedaj mej nami v podobi kruha in te molim v živi veri, ponižnosti in ljubezni.

Jezus Kriste! Rešenik sveta, ki si za nas sveto kri prelil in v znamenje Tvoje včlovečnosti nam sv. zakrament postavil, jaz verujem na Tvojo navzočnost v podobi vina in molim Te v hvaležnosti, ljubezni in spoznanji.

K obhajilu.

Moje telo nij vredno, da Ti, o Bog, v njem bivaš. Tvoj tempelj, kateremu si Ti temelj postavil, so onečastili (oskrunili) moji grehi in moje strasti. Ali polen zaupanja vzdignem moje oči k Tebi in zdihnem: „Gospod, le eno besedo izgovori in moja duša je čista.“ V duhu naj se udeležim sv. zakramenta, da pomaga meni in drugim pobožnim krščnikom na zemlji in tudi mrtvim vernikom do večnega življenja.

Konečna molitev.

Hvala Tebi, dobrotno, večno bitje za milost, da sem se mogel udeležiti Tvoje svete, nekrvave daritve. Prizadeval sem se, vrednega skazati velike milosti. Kriste! Tvoja sveta kri očisti naj me vseh grehov in vtrdi naj me v sveti veri.

K Agnus Dei.

Kedo trpi več, kakor pravični? Koga so bolj preganjali, kakor pobožnega? O Ti, moj Jezus, Ti neskončna modrost, ti neizmerna pravičnost in ljubeznjivost, kako si pač ljubil vse ljudi: Še tedaj, ko se Te zaničevali, si prosil za tvoje sovrage pri Očetu za odpustanje! O prosi kakor tam na keži. Svojega nebeškega Očeta za nas, in uči nas, razžaljenja naših sovragov voljno prenašati in z ljubeznijo vračati, kakor si Ti delal! Sprejmi dobro voljo in prizanesi, če sem se pri tem svetim opravilu zoper moj trden sklep v čem pregrešil. Ta sveta služba naj mi pripomaga duši k zveličanju; naj me vtrdi zoper človeške slabosti, naj mi da moč, le dobra dela doprinašati in le po Tvoji volji živeti, dokler me vrednega ne spoznaš, k Sebi poklicati v raj, kder bom z drugimi izvoljenci slavil Tebe, ki živiš in vladaš od večnosti do večnosti. Amen.

Litanije vseh svetnikov.

Litanije vseh

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de coelis Deus,

Fili Redemptor mundi Deus,

Spiritus Sancte Deus,

Sancta Trinitas unus Deus,

Sancta Maria,

Sancta Dei Genitrix,

Sancte Virgo Virginum,

Sancte Michael,

Sancte Gabriel,

Sancte Raphael,

Omnes sancti Angeli et Archangeli, Orate
pro nobis.

Omnes sancti beatorum Spirituum Ordines,
Orate pro nobis.

Sancte Joannes Baptista, Ora pro nobis.

Sancte Joseph, Ora pro nobis.

Omnes Sancti Patriarchae et Prophetae,
Orate pro nobis.

Sancte Petre,

Sancte Paule,

Sancte Andrea,

Sancte Jacobe,

Sancte Joannes,

Sancte Thoma,

Sancte Philippe.

Sancte Bartholmaee,

Sancte Matthaee,

Sancte Simon,

Sancte Thaddae,

Miserere
nobis.

Ora pro
nobis.

Ora pro
nobis.

svetnikov.

Gospod, usmili se nas. Kristus usmili se nas.

Gospod usmili se nas.

Kristus, sliši nas.

Kristus, usliši nas.

Oče nebeški, vsegamogočni Bog,

Sin, vsega sveta rešnji Bog,

Sveti Duh, resnični Bog,

Sveta Trojica, en sam Bog,

Sveta Marija,

Sveta Mati božja,

Sveta devic Devica,

Sv. Mihael,

Sv. Gabriel,

Sv. Rafael,

Vsi sveti angeli in nadangeli, prosite za nas

} usmili
se nas.

} prosil
za nas.

Vse svete vrste zveličanih duhov, prosite
za nas!

Sv. Janez krstnik, prosil za nas!

Sv. Jožef, prosil za nas!

Vsi sveti očaki in preroki, prosite za nas!

Sv. Peter,

Sv. Pavel,

Sv. Andrej,

Sv. Jakob,

Sv. Janez,

Sv. Tomaž,

Sv. Filip,

Sv. Jernej,

Sv. Matej,

Sv. Simon,

Sv. Tadei,

} prosil
za nas.

Sancte Matthia,	}	Ora pro nobis.
Sancte Barnaba,		
Sancte Luca,		
Sancte Marce,		
Omnes sancti Apostoli et Evangelistae,	}	Ora pro nobis.
Omnes sancti Discipuli Domini,		
Omnes sancti Innocentes.		
Sancte Stephane,	}	Ora pro nobis.
Sancte Laurenti,		
Sancte Vincenti,		
Sancti Fabiane et Sebastiane,	}	Ora pro nobis.
Sancti Joannes et Paule,		
Sancti Cosma et Damiane,		
Sancti Gervasi et Protasi,		
Omnes santi Martyres,		
Sancte Sylvester,	}	Ora pro nobis.
Sancte Gregori,		
Sancte Ambrosi,		
Sancte Augustine,		
Sancte Hieronyme,		
Sancte Martine,		
Sancte Nicole,	}	Ora pro nobis.
Omnes sancti Pontifices et Confessores,		
rate pro nobis.		
Omnes sancti Doctores, Ora pro nobis.		
Sancte Antoni,	}	Ora pro nobis.
Sancte Benedicte,		
Sancte Bernarde,		
Sancte Dominice,		
Sancte Francisce,		
Omnes sancti Sacerdotes et Levitae, Ora pro nobis.		
Omnes sancti Monachi et Eremitae, Ora pro nobis.		
Sancta Maria Magdalena,	}	Ora pro nobis.
Sancta Agata,		
Sancta Lucia,		

Sv. Matija,	}	prosi	za nas.
Sv. Barnaba,			
Sv. Lukež,	}	pro-	site za
Sv. Marko,			
Vsi sveti apostoli in evangelisti,	}	nas.	za
Vsi sveti učenci Gospodovi,			
Vsi sveti nedolžni otroci,	}	nas.	za
Sv. Stefan,			
Sv. Laurencij,	}	prosi	za nas.
Sv. Vincencij,			
Sv. Fabian in Sebastian,	}	prosite	za nas.
Sv. Janez in Pavel,			
Sv. Kozma in Damijau,	}	prosite	za nas.
Sv. Gervazij in Protazij,			
Vsi sveti mučeniki, prosite za nas.	}	prosi	za nas.
Sv. Silvester,			
Sv. Gregosij,	}	prosi	za nas.
Sv. Ambrozij,			
Sv. Anguštin,	}	prosite	za nas.
Sv. Jeronim,			
Sv. Martin,	}	prosi	za nas.
Sv. Nikolaj,			
Vsi sveti škofje in spoznovavci, prosite za nas.	}	prosi	za nas.
Vsi sveti učeniki, prosite za nas.			
Sv. Anton,	}	prosi	za nas.
Sv. Benedikt,			
Sv. Bernard,	}	prosite	za nas.
Sv. Dominik,			
Sv. Frančišek,	}	prosite	za nas.
Vsi sveti mašniki in leviti, prosite za nas.			
Vsi sveti menihi in puščavniki, prosite za nas.	}	prosi	za nas.
Sv. Maria Magdalena,			
Sv. Agata,	}	prosi	za nas.
Sv. Lucija,			

Sancta Agnes,
Sancta Caecilia,
Sancta Catharina,
Sancta Anastasia,
Omnes Sanctae Virgines et Viduae, Orate
pro nobis.

Ora pro
nobis.

Omnes Sancti et Sanctae Dei, Orate pro nobis.
Propitius esto, Parce nobis Domine.
Propitius esto, Exaudi nos Domine.

Ab omni malo,
Ab omni peccato,
Ab ira tua,
A subitanea et improvisa morte,
Ab insidiis diaboli,
Ab ira et odio et mala voluntate,
A spiritu fornicationis,
A fulgure et tempestate,
A morte perpetua,
Per mysterium sanctae Incarnationis
tuae,

Per Adventum tuum,
Per Nativitatem tuam,
Per Bapulum et sanctum Jejunium
tuum,

Per Crucem et Passionem tuam,
Per mortem et sepulturam tuam,
Per sanctam Resurrectionem tuam,
Per admirabilem Ascensionem tuam,
Per adventum Spiritus sancti Paracliti,
In die Iudicii,

Peccatores, Te rogamus, audi nos,
Ut nobis parcas,
Ut nobis indulgeas,
Ut ad veram poenitentiam nos perdu-
cere digneris,
Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et
conservare digneris,

Libera nos Domine.

Te rogamus
audi nos.

Sv. Neža,
Sv. Cecilija,
Sv. Katarina,
Sv. Anastazija,
Vse svete device in vdove, prosite za nas,

} prositi
za nas.

Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas,
Bodi nam milostljiv, prizanesi nam, o Gospod!
Bodi nam milostljiv, usliši nas, o Gospod!

Vsega hudega,
Vsega greha,
Svoje jeze,
Nagle in neprevidne smrti,
Skušnjav hudičevih,
Jeze, sovraštva in vse hude volje,
Duha nečistosti,
Treska in hudega vremena,
Večne smrti
Po skrivnosti svojega svetega včlo-
večenja,
Po svojem prihodu,
Po svojem rojstvu,
Po svojem krstu in sv. postu,

} reši nas, o Gospod.

Po svojem križu in trpljenju,
Po svoji smrti in svojem pokopu,
Po svojem svetem vstajenju
Po svojem čudnežnem vnebohodu,
Po prihodu tolažnika sv. Duha,
Na dan sodbe,
Mi grešniki, prosimo te, usliši nas,
Da nam prizaneseš,
Da nam odpustiš,
Da nas k pravi pokori pripelješ,

} prosimo te,
usliši nas.

Da svojo sveto cerkev vladaš in oh-
raniš,

- Ut Dominum Apostolicum et omnes
Ecclesiasticos Ordines in Sancta
Religione cōservare digneris,
Ut inimicos sanctae Ecclesiae humiliare digneris,
Ut Regibus et Principibus Christianis pacem et veram concordiam donare digneris,
Ut cuncto Populo Christiano pacem et unitatem largiri digneris,
Ut nosmet ipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris,
Ut mentes nostras ad coelestia desideria erigas,
Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribua,
Ut animas nostras, fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum ab aeterna damnatione eripias,
Ut fructus terrae dare et conservare digneris,
Ut omnibus fidelibus defunctis requiem aeternam donare digneris,
Ut nos exaudire digneris,
Fili Dei,
Agnus Dei, qui tollis peccati mundi, Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Misereere nobis.
Christe audi nos. Christe exaudi nos.
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
- M.** *Pater noster..... et ne nos inducas in tentationem.*
C. Sed libera nos a malo.

Te rogamus audi nos.

- Da pastirja apostolskega in vse cerkvene stanove v svoji sveti veri ohraniš,
Da sovražnike svete cerkve ponizaš,
Da krščanskem kraljem in oblastnikom mir in pravo edinost podeliš,
Da vsem krščanskemu ljudstvu mir in edinost daš,
Da nas vse v svoji sveti službi potrdiš in obdržiš,
Da naše misli k nebeškim željam povzdigneš,
Da vesem našim dobrotnikom večne dari podeliš,
Da duše naše in naših bratov, bližnjih in dobrotnikov večnega pogubljenja rešiš,
Da sad zemlje daš in ohraniš,
Da vsem vernim dušam večni pokoj podeliš,
Da nas uslišiš,
Sin Božji,
Jagnje božje, ki grehe sveta odjemeš, prizanesi nam, o Gospod!
Jagnje božje, ki greha sveta odjemeš, usliši nas, o Gospod!
Jagnje božje, ki grehe sveta odjemeš, usmili se nas, o Gospod!
Kristus, usliši nas. Kristus, usliši nas.
Gospod, usmili se nas, Kristus usmili se nas,
Gospod, usmili se nas.
M. Oče naš..... in ne pelji nas v skušnjava.
C. Temveč reši nas zlega.

prosimo te, usliši nas.

Mašnik moli

- M.** *Salvos fac servos tuos.*
C. Deus meus sperantes in te.
M. *Esto nobis Deus turris fortitudinis.*
C. A facie inimici.
M. *Nihl proficiat inimicus nocere nobis.*
C. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.
M. *Domine non secundum peccata nostra retribuas nobis.*
C. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.
M. *Oremus pro Pontifice nostro N.*
C. Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terra, et non tradat eum in manus inimicorum ejus.
M. *Oremus pro benefactoribus nostris.*
C. Retribuere dignare Domine omnibus nobis bona facientibus propter Nomen tuum vitam aeternam. Amen.
M. *Oremus pro fidelibus defunctis.*
C. Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis.
M. *Requiescant in pace.*
C. Amen.
M. *Pro fratribus nostris absentibus.*
C. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperantes in te.
M. *Mitte eis Domine auxilium de Sancto.*
C. Et de Sion tuere eos.
M. *Domine exaudi orationem meam.*
C. Et clamorum meus ad te veniat.
M. *Dominus vobiscum.*
C. Et cum spiritu tuo.
M. *Oremus etc. etc.*

psalm 69.

- M. Pomagaj svojim služabnikom.
C. Ki v tebi zaupajo, moj Bog.
M. Bodi nam, Gospod, močen turen.
C. Pred sovražnikom,
M. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas.
C. In otrok krivice naj se ne lati nam škodovati.
M. Gospod! ne ravnaj z nami po naših grehih.
C. In ne povračuj nam po naših hudobijah.
M. Molimo za našega papeža N.
C. Ohrani jih, o Gospod! oživljaj in osrečuj jih na zemlji in ne daj jih v voljo sovražnikov.
M. Molimo za naše dobrotnike.
C. Povrni, Gospod, milostljivo zavoljo svojega imena večno življenje vsem, kateri nam kaj dobrega storijo.
M. Molimo za verne mrtve.
C. Gospod! daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.
M. Naj počivajo v miru.
C. Amen.
M. Molimo za naše brate, ktere ni tukaj.
C. Pomagaj svojim služabnikom, ki v tebe zaupajo, moj Bog!
M. Pošlji jim, Gospod! pomoč iz svetišča.
C. In varuj jih s Siona.
M. Gospod! usliši mojo molitev.
C. In moje vpitje naj k tebi pride.
M. Gospod bode z vami.
C. In s tvojim duhom.
M. Molimo i. t. d.

P o m o -

M. *Dominus vobiscum.*

C. *Et cum spiritu tuo.*

M. *Exaudiat nos omnipotens et misericors
Domin.*

C. *Amen.*

M. *Et fidelium animae per misericordiam
Dei requiescant in pace.*

C. *Amen.*

litvah:

M. Gospod bode z vami.

C. In s tvojem duhom.

M. Usliši nas, vsegamogočni in usmiljeni
Gospod.

C. Amen.

M. In vernih duše naj po milosli božji po-
čivajo v miru.

C. Amen.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIILNICA

00000480412

